СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 227. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 28. вересня, 1929. VOL. XXXVII. No. 227. Jersey City, N. J., Saturday, September 28, 1929. THREE CENTS

БОРА КИДАЄ ВИЗОВ ГУВЕРОВИ

ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД ПРЕЗИДЕНТА ПОВНОГО ЗЯСУВАННЯ СТАНОВИЩА ЩОДО ТАРИФИ.

ВАШИНГТОН, 27. вересня. — Сенатор Бора, один з найвизначніших сенаторів та щирий прихильник Гувера підчас президіяльної кампанії в 1928 році, виступив нині з публичним визовом проти президента Гувера.

Визов відноситься до вівтіркової заяви президента Гувера про тарифу. В тій заяві президент сказав був, що конгрес повинен би лишити федеральному урядови право встановляти, як високе має бути мито на ріжні заграничні товари. Се називалося би рухома тарифа.

Тепер сенатор Бора каже, що коли президент Гувер зажадав для уряду рухомої тарифи, то він повинен докінчити свою заяву та сказати конгресови докладно, яке на його думку повинно бути мито на поодинокі заграничні продукти.

ПІДВИЩИЛИ ЗАПЛАТУ МІСЬКИМ РОБІТНИКАМ У НЮ ЙОРКУ.

ПІДВИШКУ ДІСТАЛО 28,000 РОБІТНИКІВ.

НЮ ЙОРК, 27. вересня. — Так званий „борд оф естимейт", що рішає про видатки міста, постановив підняти робітничу заплату нижчим міським робітникам.

Підвишка обняла понад 28,000 робітників, як: робітників, занятих чищеннєм улиць, канцелярійних помічників, медичних послугачів, тощо. Річний кошт сеї підвишки виносить 3 міліони 882 тисячі долярів.

СЛІДСТВО НАД „ЛАБІСТАМИ".

УРЯДНИКИ ФЛЬОТИ ЗМОВЛЯЛИСЯ З ШІРЕРОМ.

ВАШИНГТОН, 27. вересня. — Між свідками, які ставали нині перед сенатовим комітетом, що розслідує діяльність Шірера, був д-р Пірсон, заграничний газетний кореспондент американських газет, котрий був репортером на женевській конференції для зменшення морських зоружень.

Сей свідок зізнав, що Шірер відбував на конференції часті конференції з представниками американського уряду, які виїхали на конференцію з припорученнєм уряду довести до зменшення морських зоружень.

ГУРАГАН ВІДВЕРТАЄТЬСЯ ВІД ФЛОРИДИ.

ГАВАНА (Куба), 27. вересня. — Гураган величезної сили, котрий ішов з полудня в сторону Флориди та міг довести до повторення трагедії з попередніх років, змінив свій напрям, не дійшовши до Флориди.

Тепер він загрожує островови Кубі.

Повідомлене про сей зворот населення східної Флориди перестало втікати та почало вертати назад до своїх осель.

СПОДІЮТЬСЯ НОВОГО ВУГОЛЬНОГО КОНТРАКТУ.

АШЛЕНД (Па.), 27. вересня. — Тут відбуваються конференції між провідниками майнерської юнії та представниками вугольних підприємств щодо відновлення майнерського контракту, котрий виходить у зимі.

Обі сторони заявляють, що конференції поступають успішно та що контракт буде заключений на час, так, що до перерви в роботі не прийде.

БОГАТО ДІТЕЙ ПРАЦЮЄ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ.

ВАШИНГТОН, 27. вересня. — Так зване Діточе Бюро при Департаменті Праці, котре має наглядати над діточою працею по фабриках, виступило з публичною заявою про потребу зміни закона про діточу працю в декотрих стейтах. Між ними радить воно змінити закон передовсім у стейті Ню Джерзі, бо там дуже богато дітей працює по ріжних промислах. Сей стейт має бути гірший ніж инші стейти.

Прихильники заборони діточої праці показують, що стейтовий закон проти діточої праці не поможе богато та що для належитого поборювання діточої праці по фабриках треба федерального закона. На се однак треба зміни федеральної конституції, а проти такої зміни конституції виступають фабриканти й прихильники фабрикантів. Між иншими бостонський римо-католицький епископ видав був до своїх вірних пастирський лист, у котрім приказав їм голосувати проти сеї корисної для робітників зміни.

ЧОЛОВІК УДАВИВСЯ „СЕНДВИЧОМ".

МАЙНЕРСВІЛ (Па.), 23. вересня. — Як доносить газета „Ашленд Дейлі Нюз", минулої неділі помер тут від удушення 63-літний Павло Олійник. Після богослуження в церкві Олійник задержався в одному місцевому готелі, щоби перекусити. Казав собі дати „сендвич" зі шинкою. Страва застрягла йому в горлі. Він пробував проплокати її плином, але се йому не вдалось і він у кілька хвилин опісля помер з удушення. Покликаний лікар міг тільки ствердити смерть.

СВЯЩЕНИК ВИПРАВДУЄТЬСЯ ЗА МУРИНІВ.

ІСТ ГЕМПТОН (Лонг Айленд), 27. вересня. — На конференції епископальних священиків лонг-айлендської дієцезії прийшло до дебатів над поступком священика Блекшіра, пароха церкви св. Мафтея в Брукліні, котрий підчас проповіди на богослуженню взивав Муринів більше не приходити до своєї церкви.

Блекшір каже, що він не хотів знеохочувати Муринів від появи в церкві, а тільки просив їх, щоби вони не приходили до його церкви, бо серед білих вони не можуть вповні покористуватися богослуженнєм. Він заперечує, буцімто він виключав з церкви Муринів. Далі каже він, що кождий священик має право до своєї думки, як треба рішати справу раси й народности, та що се питанне не є релігійним, але політичним питаннєм.

Конференція ще в сій справі не заявилась, і хто знає, чи вона буде вважати за відповідне заявлятися.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА РАДІО.

В неділю, 29 вересня, в годині 2.45 зполудня, зі стації W. A. A. T. в Джерзі Ситі буде співати мішаний хор Тов. Боян з Бруклина, Н. Й., під проводом п. В. Савіцького. В програму входять слідуючі пісні: „Якже ти славний", „Гай", „Гарасим", „Тиха ніч", „Птичий хор" і „Тече річка".

КАРТЯРСЬКА ЗАБАВА ДЛЯ ЦЕРКВИ.

Парох римо - католицької церкви св. Марка в Шіпсгед Бей, Н. Й., заповів картярську забаву на дохід церкви. Подібну заяву дала одна церква в Брукліні. Сі заяви викликали немало зауважень з огляду на агітацію церков проти гри в карти.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЗА УКРАЇНСЬКІ ПРАПОРЦІ.

Читальня „Просвіти" та Народний Дім у Війську, повіт Добромиль, тішаться спеціяльною симпатією добромильського старости. Ось перед нами документ, підписаний паном Юзефом Лібухою, на підставі якого засуджується одного з місцевих громадян на гривну 10 зл. з заміною на два дні тюрми за те, що згаданий громадянин мав вивішувати на „Народному Домі" прапори недержавних красок у дні польського державного свята. Тимчасом справа малася троха инакше, а саме: Минулого року в листопаді обходило село Військо дуже урочисто 60-літний ювилей „Просвіти". З цеї нагоди обмаєно „Народній Дім" зеленню та удекоровано жовто-голубими прапорцями. Це не подобалося вічно незадоволеним „опікунам" і вони поздирали наші національні прапори, а позавішували польські біло-червоні хоругови. Цього саме дня було якесь державне свято. Коли місцева свідома молодь побачила, що наші прапори валяються в поневірці по землі, піднесла їх та назад поприбивала на видних місцях „Народного Дому". За це власне зробила на них поліція донос до староства, за це власне засудили кількох наших молодих громадян. Проти безпідставного засуду внесли засуджені відклик.

ДОЩ З БОМБ.

У Гонг-Конгу були цими днями страшні спеки. Мешканці міста ждали надаремне на дощ від довгих тижнів і рішили стрібувати наскрізь сучасного експерименту. Літак знявся з техніками понад хмари і пробував витиснути з них дощ... бомбами. Та замісць дощу на землю впали самі бомби і счинили в місті тривогу та нaробили чимало шкоди.

НЕМА МІСЦЯ ДЛЯ АДАМА В НЮ БРОНСВІКУ.

Борт В. МекКоннел, журналіст з Ню Йорку, хотів через вісім до десять тижнів жити життям Адама в лісах провінції Ню Бронсвік у Канаді. Він пропонував обходитися в тім часі без зброї, без знарядів і світла, а також без одежі. Міністер земель і копалень Річардс відмовився дати йому дозвіл на таке життя. Провінція не бажає собі слави, як місце подібних експериментів, відповів міністер журналістови; крім сього є ще велика небезпека вогню в лісі.

НА РАДІО.

В неділю, дня 29 вересня, зі стації W. O. C. P. в Ньюарку, Н. Дж., о год. 4 пополудні відограє П. Снігур скрипкові соля:

1. Українські Мельодії, його власна збірка;
2. Циганський Танець;
3. Ларгето;
4. Українська Думка.

ПРИМХИ ПРИРОДИ.

В однім саді у Варшаві зацвітли наново яблуні під впливом останних спек.

НЕМЦОВІЧ ЖЕНИТЬСЯ.

Переможець у шахових змаганнях у Карльсбаді. Данець Аарон Нємцовіч, прагравши найбільшу зі своїх партій: він був досі принціпіяльним ворогом подружа, а тепер рішив оженитись. А рішив це у Празі підчас останнього свого побуту. Мешканка Праги, що полонила його серце, задержала його в Празі і він не поїде до Будапешту на нові шахові змагання.

КОНГРЕС НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТЕЙ ЕВРОПИ.

Дня 26. серпня почався, а 28-го закінчився 5-тий з черги конгрес національних меншостей Европи. В цьогорічному конгресі взяло участь 11 національностей, а саме: Українці, Каталонці, Німці (з 7-ми держав), Жиди (з 6-ти держав), Болгари, Росіяне, Словінці, Мадяри, Хорвати, Литовці (з Польщі) і Шведи (з Естонії) — дві останні групи були на конгресі вперше. Білоруси цього року не явилися з технічних причин. Українці були заступлені двома делегаціями: із західних земель (д-р Дм. Левицький і Дм. Паліїв) і Буковини (сенатор д-р Залозецький і посол Кракалія).

Польські меншости й цього року не взяли участи в конгресі, натомісць було багато їх обсерваторів та „фахівців" від меншостевих справ з Варшави. Крім того спровадили вони на конгрес посла з ББ. Богуславського, який домагався приняття в члени конгресу як заступник українського населення. Зовсім зрозуміло, що проти допущення п. Богуславського в члени виступила дуже рішуче українська делеґація. Натомісць його приняття обстоювали незвичайно запопадливо всі російські делеґації. У висліді довгих нарад президія конгресу не приняла п. Богуславського в члени, що викликало замітне поденервування серед польських „фахівців" та спричинило внесення письменного протесту п. Богуславського, підписаного і Росіянами.

При першій точці порядку дня: Ліга Народів і національні меншини — говорили від Українців посол Паліїв і сенатор Залозецький. З приємністю слід зазначити, що цього року обі українські делеґації (в протилежности до минулорічного конгресу) виступали однозгідно.

Безпосередньо після конгресу національних меншостей відбувся в Женеві (29. серпня) ініціятивний конгрес меншостевих журналістів. На ньому рішено створити европейський Союз меншостевих журналістів з осідком у Женеві, принято тимчасовий статут та вибрано управу Союза. З Українців увійшов до управи редактор Паліїв. („Діло").

ПОВІТРОПЛАВ НА 400 ПАСАЖИРІВ.

В Лондоні (Англія) закінчено виготовлення пляну будови нового повітроплава на 400 пасажирів з необхідною скількістю залоги. Спід цього повітроплава має бути збудований так, щоби він міг осідати на воду й плавати, як пароплав. Розпочатя його будови залежить від тих вислідів, які дадуть спроби з летом нових англійських цепелинів Р. 100 і Р. 101. Ці повітроплави більші від „Графа Цепеліна". Проба їх відбудеться в короткому часі.

ЗАНЯТТЯ „ДІЛА".

195 число львівського „Діла" (з 3. вересня 1929 р.) зайняло Львівське Старотво Гродське за статейку п. заг. „Посвячення могили під Зборовом". Це 19-та з черги конфіската „Діла" в цьому році.

ДІВЧАТА МОРЯКАМИ.

У Бретанії виїхав у море перший корабель, якого вся залога жіноча. „Альціоні" має 20 моряків-жінок, що працюють таксамо, як їхні попередники, що їхали рік-річно до берегів Зеляндії. Метою такого корабля — фізичне виховання для молодих дівчат. Є вже й нові кандидатки на таку руханку; чимало дам з вищих суспільних кляс цікавиться цим новим спортом і зголошується попробувати найтяжчої праці в кухні, навіть у ролі помивачок на чердаку корабля, чого ніколи не зробили би в себе дома, ні на суходолі. Покищо на „Альціоні" є ще 5 моряків-мущин для праці, що вимагає фізичної сили, і кораблем проводить мущина. Та внедовзі і цих не буде треба.

ЗНАЄ ПРО СВОЮ ЦІНУ.

Рідня бувшого цісаря Вільгельма посередничить у розводових переговорах з мужем його сестри, Зубковим, що оженився зі старою княжною на те, щоби почати її компромітувати і з нею не жити. Рідня княжної пропонує Зубкову високу суму як відступне за його згоду на розвід, але Зубков домагається 5 міліонів марок. Це є таки за дорого для королівської рідні і тому тепер вона старається переконати російського емігранта, що він і так зробить золотий інтерес на цьому розводі. Але Зубков знає свою ціну; його скандали коштують уже дорого рідню Вільгельма.

ФІЛЬМА З ЖИТТЯ.

На французькім побережі біля Монталіве найшли рибалки 22-літню Англійку Ґльорію Алістер, що пережила небуденну пригоду. Вона виїхала з Ню Кесл на англійськім кораблі до Шанґаю до знайомих на посаду дами для товариства. На кораблі познайомилася вона з одним китайським лікарем, що після студій у Лондоні вертався до батьківщини. Одного вечора цей Китаєць зустрів її на чердаку корабля і після намагань виявити надто різко свої симпатії, кинув її до води. На морі плила вона довго причіплена до кусня розбитого корабля. Її виловили без тями французькі рибалки. Корабель „Іґл", на якому їхала панна Алістер, бездротним телеграфом відповів, що її не знає. Підчас цього китайський лікар щез із корабля; гадають, що він утопився.

МЕК ДОНАЛД ВИЇЗДИТЬ У СУБОТУ ДО АМЕРИКИ

НЕ БЕРЕ ЗІ СОБОЮ ЗНАВЦІВ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ, БО СПРАВА ОБЕЗЗБРОЄННЯ НЕ БУДЕ ЙОГО ГОЛОВНИМ ЗАВДАННЯМ У ВАШИНГТОНІ. ХОЧЕ ОСЯГНУТИ ЗАГАЛЬНЕ ПОРОЗУМІННЯ.

ЛОНДОН (Англія), 27. вересня. — Сьогодня у вечері премієр-міністер Мек Доналд виїздить потягом до Савтгемптону, щоби завтра ранком відїхати на кораблі „Беренґарія" до Америки. На „Беренґарії" він буде міститися в тій спеціяльній кабіні, яка була збудована для німецького кайзера, коли „Беренґарія" була ще німецьким пароплавом.

Звертає на себе увагу, що Мек Доналд не бере зі собою морських експертів. Їх пояснюють тим, що ціллю своєї поїздки він не ставить лише порозуміння з Америкою в справі морського обеззброєння, але має на меті осягнути загальне порозуміння між Англією та Америкою в справах міжнародньої та економічної політики.

Мек Доналд висловлює жаль, що йому випало їхати саме на передодні зїзду Партії Праці, де він хотів би виступити з широкою доповіддю про політику його уряду. Та обставини склалися так, що поїздка в Америку саме тепер є важнішою ніж зїзд партії, яка стоїть при владі в Англії.

ПРОТИ КАЙ-ШЕКА.

ЛІВЕ КРИЛО ПАРТІЇ „КУОМІНТАҐ" ВИПУСТИЛО ВІДОЗВУ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА КИТАЙСЬКОЇ РЕПУБЛИКИ.

ШАНҐАЙ (Китай), 27 вересня — Ліве крило урядової партії „Куомінтаґ", на чолі з бувшим головою екзекутивного комітету, Ванґ-Чинґ-Веем, випустило величезну відозву проти президента республики, Кай-Шека. Протестанти обвинувачують Кай-Шека в диктаторстві й безконтрольному розпоряджению буджетом Китаю.

Вони заявляють, що в Китаю не буде спокою, поки диктатор Кай-Шек не уступить. Ванґ-Чинґ-Вей був головою екзекутиви партії в той час, коли вона перебрала владу в свої руки й поставила Кай-Шека на становище президента Китаю й на начального вожда армії. Пізніше Ванґ уступив зі свого становища й довший час перебував десь в Европі. Очевидно тепер він секретно повернувся до Китаю й почав свою боротьбу за владу. Жадна газета в Китаю не осмілиться видрукувати цю відозву, боячися репресій зі сторони правительства.

СІОНІСТИ РОЗБИЛИСЯ.

ГОЛОВНА ЖИДІВСЬКА СІОНІСТИЧНА ОРҐАНІЗАЦІЯ РОЗБИЛАСЯ НА ДВІ ФРАКЦІЇ.

ЛОНДОН (Англія), 27 вересня. — Останні криваві події в Палестині привели до розбиття сіоністичної орґанізації на дві фракції. Одна група сіоністів, на чолі зі Жаботинським, відкололася від орґанізації й утворила своє головне бюро у Лондоні на чолі зі Жаботинським. Друга частина орґанізації лишилася з головою всесвітньої жидівської сіоністичної орґанізації, Вайцманом.

Причиною розбиття послужила ревізіоністична політика Жаботинського, який постановив домагатися, щоб Анґлія приступила до орґанізації в Палестині жидівської самооборони, на зразок жидівських воєнних леґіонів. Вайцман і його фракція стоїть на становищу не боротьби силою з Арабами, але необхідности шукання мирного порозуміння з ними. Група Жаботинського заявила, що вона створила нову екзекутиву міжнародньої сіоністичної орґанізації, яка нічого спільного з Вайцманом не має.

СУДЯТЬ ВОРОХОБНИКІВ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина), 27 вересня. — Англійський суд уже розібрав справу 520 Арабів і Жидів, яких притягнено до відповідальности за участь у палестинських кривавих подіях. Більшість засуджено до вязниці від одного до 12 місяців, а 85 Арабів і 14 Жидів передані до вищого окружного суду.

Багато підсудних притягають до відповідальности за кримінальні справи, як грабіжництво, крадіж мулів та иншого майна.

Жидівські купці згодилися підписати відозву до всього населення Палестини зі закликом припинити бойкот арабських купців. Те саме мають зробити й Араби.

БУВШИЙ МІНІСТЕР — ХАБАРНИК.

НЕБУВАЛИЙ СКАНДАЛ В ЯПОНІЇ. МІНІСТЕР БРАВ ХАБАРІ ВІД ПРИВАТНИХ ЗАЛІЗНИЧИХ КОМПАНІЙ.

ТОКІО (Японія), 27 вересня. — В Японії стався небувалий політичний скандал, коли виявилося, що бувший міністер залізниць, Огава, за час свого міністровання взяв більше як міліон долярів хабарів від ріжних приватних залізничих компаній. Огава був одним з впливовіших діячів у партії Танакі. Ізза свого впливу він називався „віце премієром", коли Танакі був премієром-міністром.

Тому, що Огава посідає найвищу нагороду-віданаку за службу державі, міністер судівництва не може роспочати проти нього дохождення без дозволу імператора. Цей скандал є величезним політичним ударом для партії Танакі, яка довгі роки керувала політичним життям Японії.

НОВЕ МІНІСТЕРСТВО В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 27 вересня. — Бувший канцлер Австрії, Стрірувіц, не зміг справитися зі скомплікованим політичним життям держави. Тому йому довелося піти до димісії саме в той час, коли напруження між соціялістами й фашистами досягло найвищого свого ступня.

На місце Стрірувіца покликано канцлером Шобера, інспектора поліції, котрий ще в 1921 році був канцлером Австрії. Шобер визначається твердістю характеру й силою волі, тому сподіваються, що йому пощастить урятувати Австрію від горожанської війни, котра їй тепер загрожує.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕРЖАВА Й ЦЕРКВА В ІТАЛІЇ

Коли недавно тому Мусоліні й папа римський заключили договір, то папські круги старалися представити сей договір як величезну побіду для папи. Казали, що се римський папа добув собі назад папську державу, дарма, що ся держава така маленька, що має одну залізничу стацію та що й у мраку можна бачити з одного кінця на другий. Ще року не минуло від того договору, а Мусоліні відсвяткував добуття папської держави для національної італійської держави. Попівські круги, очевидно, всіми способами старалися не допустити до сього святковання. Переконували італійський уряд, що се не випадає з огляду на недавну згоду. Але італійський уряд обстав на своїм і величезна врочистість відбулася. Декотрі католицькі ґазети дозволили собі з тої причини критикувати уряд, і Мусоліні, як звичайно, нетерплячий для критики, посадив критиків у тюрму.

Та чи міг італійський уряд зректися святковання добуття Риму від римського папи? Історія папської держави показує, що італійський націоналізм не міг на се дозволити. Італійці не можуть забути тої зрадницької політики, яку провадили римські папи супроти італійського народа, до котрого самі причислялися. Від довгих поколінь стремів італійський народ, розбитий на маленькі князівства, зібратися в одну цілість, в соборну національну державу. Богато ворогів мала ідея соборности італійської держави. Наконець, в 19. столїттю найбільшими ворогами були Франція й Австрія. Се були вороги із зовні. Внутрішним ворогом було папство. Римський папа мав довкола Риму велику світську державу, в котрій він побирав данини, удержував панщину, зовсім як світський володар. Боячися, що соборна Італія загорне й сю державу, папа все лучився з ворогами італійської самостійницької партії. Він усе підпирав тих, що наїздили на Італію. Вороги Італії були його приятелями. Як довго один ворог держав північну Італію, другий західну, так довго папа був певний, що він буде панувати над середною.

Аж в 1859. році, коли з Риму вступилися австрійські війська, добули італійські самостійники Рим, скасували папську державу та прилучили її до Італії. Колиж нині нібито привернено папську державу, то італійський націоналізм рівночасно майже урядив свято добуття папської держави для соборної італійської держави, щоби пригадати Італійцям, якто папство для своїх кастових інтересів зраджувало інтереси народу, та щоби в сей спосіб не дозволити папству повторити ще раз ту стару гру з історії італійської історії.

Д-р В. Клодницький.

ДЕЩО ПРО УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ДОМИ В АМЕРИЦІ

Наші політичні невдачі в рідному краю не дозволили соткам тисяч наших родин вертатись „домів" із своїми ощадностями в грошах. Навпаки, політичні невдачі в старому краю заставили українські маси осідати **на стало** в Америці, інвестувати свої гроші в реальности, доми, бизнеси й фарми з тією думкою, що тут вже наша прибрана нова батьківщина, де прийдеться переживати старість, вмірати та залишати нове покоління свідоме свого українського походження.

Йдучи на зустріч таким вимогам життя, Українці в Америці мусять скріпляти свої орґанізації, їх приноровляти до духа часу й країни, щоби нове покоління з гордістю та любовю згадувало своїх батьків та українську культуру.

Скріпляти свої орґанізації, плекати своєрідну культуру й виховувати підростаюче нове покоління можна лише у своїх домівках, які не сміють бути щодо величі, краси та обстановки гіршими, як американські народні інституції.

Ми, Українці в Америці, нині маємо дуже мало таких домів, якими можнаб імпонувати своїм підростаючим дітям. Наші народні домівки (окрім кількох) це старі будинки, не відповідаючі вимогам теперішного життя, а тому не диво, що наших домів молодь не держиться, а розбривається по чужих галях, які є вигіднійші та красші. Вслід за тим ми тратимо контролю над своїми старшими дітьми. Вони виростають поза нашими плечима, без нас і не для нас!

Тепер насувається питання, чи Українці, живучі в більших масах, можуть дійти до своїх домівок, потрібних нам і дітям нашим? На це питання можна сміло відповісти, що ми в силі в короткому часі в Америці збудувати кількадесять домів, в яких моглоб закипіти красше життя.

До нині спроб будови народних домів в Америці не бракувало. На жаль, результатів маємо мало. Чом? — Бо, говориться, наш загал розсварений, зневірений та не жертволюбивий.

Моя думка в цій справі зовсім противна. Наш загал ані не скупий, ані не надто зневірений, — він, що правда, безрадний і тому його шляхотні пориви дуже часто кінчаться зневірою та невдачею.

Слідячи за „будовами" народних домів в Америці, я підмічую, що у нас таку справу зачинається не від початку, а від кінця. Орґанізування українських народних домів зачинається дуже шумно промовами, 1) що нам треба своєї хати, бо у своїй хаті своя правда і сила і воля. 2) Опісля йде збірка гроший (пару тисяч долярів). 3) Опісля йде купно, зглядно задаткування якогось будинку (який „можна" переробити, перебудувати, що хто схоче!) або лоти. 4) Дальше йдуть горячі мітінґи та заклики: „давайте гроші, бо треба". 5) Пізнійше йде критика, що „ми за скоро взялися до купна" й критика, що хтось взяв комішен і т. п., а вкінці зачинається виробляти статут, над яким дебатується цілими місяцями, не обробивши за ввесь час більше як 5—10 точок і звичайно в тій стадії суперечки розсварюють людий, в наслідок чого зменшується жертвенність і Український Народний Дім підупадає або й валиться.

Маючи в тій справі трохи досвіду, хочу сказати свій погляд, як треба будувати нам дуже потрібні народні доми.

Першим кроком, себто першою підвалиною під Український Народний Дім мусить бути **статут,** в якому треба ясно зачеркнути ціль, права та обовязки членів. 2) Другою підвалиною мусить бути чартер. 3) Дальше треба привчити членів шанувати статут, себто виконувати ті обовязки, які статут приписує. 4) Опісля треба збирати ґроші, добровільні жертви, в першу чергу від урядників і членів, а опісля від всіх Українців живучих в даній місцевости. 5) Після того треба робити віча і збори, на яких загал треба обзнакомлювати зі статутом і звітами, головно про стан фінансів. 6) Зробивши таку підготовку, треба купувати землю в доброму положенню й опісля будувати новий будинок. До будови повинен бути вибраний Будівельний Комітет, в склад якого мусить входити кількох урядників товариства Народний Дім.

Йдучи висше згаданим шляхом, можна бути певним, що орґанізації, яка опирається на статуті і чартері, ніхто не зможе легко підмінувати та зневечити, що дуже розумною річю є, щоби громада, яка будує домівку, сама виступала в ролі контрактора й засягаючи порад нанятого собі архитекта, вела будову. В такому разі свої члени у хвилях вільних від своєї праці можуть даром виконати богато праці, себто заробити самі для своєї орґанізації. Цих кілька завваг пишу на основі досвіду і в инших громадах та як співчлен Українського Народного Дому в Честер, Па., який тепер викінчує силами своїх членів величаву народну домівку, де приміститься 6 українських товариств, Рідна Школа, та де молоде покоління найде собі рідне пристановище.

НА ТЕМИ ДНЯ.

ЗАСТУПНИК ГЕТЬМАНА.

Краєва ґазета „Світ" в ч. 29 вмістила фотоґрафію зі завіщання бувшого гетьмана Павла Скоропадського, в якому між иншим написано: „Во імя Отця і Сина і Святого Духа. На випадок моєї смерти або тяжкої хороби визначаю верховним правителем П. Я. Дорошенка, а якщо він помре..., то на його місце **визначаю Верховним Правителем Сергія Вячеславовича Завадського... Амінь".**

До цього маємо подати невелике пояснення. Значіння не має, що цей заповіт датований третього серпня 1918 року, бо це висвітлює тенденцію ґенерала Скоропадського навіть у ті часи, коли він був „повноправним правителем", кому гетьман хотів передати будування „самостійної української держави". Отже Петро Якович Дорошенко був у гетьмана міністром штуки. Він визначався завжди своїм „малоросіянством" і вірністю „єдиній і неподільній" Росії. Належав до правих російських кол, по своїм політичним переконанням. Він помер у 1919 році. Тому нема чого тепер говорити про нього.

Затє Сергій Вячеславович Завадський „на славу й щастя українського народу" живе й „боґатствує". Він тепер жиє в Празі. Там зорґанізувалося російське видавниче товариство „Єдінство". Про завдання цього товариства московська часопись „Росія і Славянство" в ч. 22 с. р. пише, що видавниче товариство „Єдінство" спрямоване проти сепаратистичної пропаґанди, енерґійно провадженої так званими „Українцами". Членами цього товариства є найчорносотенніші еміґранти, а між ними князь А. Волконський, що вже від ряду літ виписує ріжні „наукові" твори й видає спеціяльні книжки на чужих мовах з „доказами", що жадного українського народу нема, а увесь національний український рух є німецька, чи яка инша „інтриґа".

Також членами цього товариства є відомі україножери: П. Струве, С. Гесен, В. Мякотін і близький до Скоропадського, що завжди був „своїм челавєком", Н. Могилянський та инші. А на чолі їх стоїть кандидат на „верховні правителі України" С. В. Завадський, якого обрано головою „Єдінства".

Ми знаємо, що до деревляних лобів наших скоропадчуків годі промовити, а подаємо це лише для інформації своїх думаючих читачів, що цікавляться долею українського народу. Не дмитра Дорошенка, не Ліпинського, не Скорописа чи С. Шемета, чи кого иншого з Українців призначив Скоропадський своїм заступником, але того, що тепер стоїть на чолі шаленої, провокаційної й брудної та плюгавлючої все українство пропаґанди. Призначив Скоропадський собі достойного заступника, який, не криючись уже тепер, бо не має надій на відновлення престола гетьманського у Київі, плює в лице всього українського народу, називаючи його в своїй скаженій ненависти найпідлішими епітетами. Це як найліпше висвітлює справжне обличча ґенерала Скоропадського та його „українську" політику в дійсному світлі.

Правда, скоропадчуки скажуть, що це було колись, але тепер Скоропадський став дійсно щирим Українцем та патріотом українським і вже перестав молитися за „царя батюшку" та за „велікую і неделімую Расєю". Прикладом такої кардинальної зміни своїх переконань, і то не одноразово, можуть бути хочби, скажуть скоропадчуки, доктор О. Назарук, покійний Твердохліб, „благоздравствуючий" Яцків і т. п. Ми можемо підкреслити лише одну ріжницю, що всі ті „українські мужі" зраджували свій нарід на користь його ворогів, але ніхто з них не зраджував ворогів українського народу на його користь. Можливо, що Скоропадський дійсно инший і починає своє коло обходити в инший бік, від єдиної неподільної Росії, через „самостійну" Україну прийти до єдиної й неподільної. Бо Твердохліби та Назаруки кажуть, що вони йдуть від самостійної України, через згоду з Москвою чи Польщею, до „української самостійної державности".

Цим вони намагаються дурманити людей, служачи інтересам ворогів українського народу й стараючися всіма засобами навіки поховати ідею української державности. Та годі їх немічним рукам спинити лявіну української національно-державної народної свідомости, що з кождим днем все росте й збільшується. Коли нарід знову зірветься до нової боротьби, то він поховає під собою без найменшого сліду всіх і Скоропадських, і Завадських, і Назаруків, і Яцкових, і Певних та инших „синків", що зраджують, дурять і калічать свою матір, коли вони лише признаються за синів її.

Н. Н.

Радянська Україна.

(4)

Нарешті **й на полі внутрішнього та зовнішнього торгу Україна не може похвалитися поступом у порівнанні з тим, що було за царського часу.** Так внутрішний товарообіг України та торг з Росією й иншими републиками Союзу виносив в 1926/27 р. около 22% загально-союзного, або около 6.5 міліярдів карб. з майже 30 міліярдів карб. цілого внутрішнього товарообігу Союзу. Звичайно, на ґрунті величезної недостачі предметів споживання у самій Московщині остання тепер не має можливости дуже широко засипати український ринок своїми дорогими фабричними виробами, але зате й Україна в причини знищення скоту та продукції хліба не в силі поширити свій експорт до передвоєнних розмірів. Правда, в 1927 році Совітська влада силою стягнула около 230 міл. пудів, або 38% всього хліба, що його було заготовлено по всьому союзу (коло 600 міл. пудів) для прохарчування міст, робітничих центрів, тощо. Тимчасом Україна продукує хліба тепер не більше як 25% цілої продукції хліба в Союзі (в 1926/27 р. коло одного міліярда пудів з 4.5 міліярдів; до війни Україна продукувала 1.3 міліярда з 5 міліярдів). Але тоді Україна експортувала свій хліб переважно за кордон, а нині до Росії по дуже дешевим цінам. Російська імперія вивозила пересічно 500-600 міл. пудів (з чого Україна половину), а Совітський Союз з 1927/28 р. майже нічого (яких 40-50 міл. пудів), бо продукція хліба дає пересічно на 500 міл. пудів річно менше, як до війни. Цікаво, що засівна площа землі вже в 1926/27 р. досягнула передвоєнної, а продукція хліба зменшилась тому, що дрібні селянські господарства дають дуже низький урожай, пересічно 50 пудів з гектара й на тих землях, які колись належали дідичам та оброблялись значно краще (вони давали 100-150 пудів з гектара). Правда, недобір зерна тепер вирівнюється підвищенням продукції инших сільсько-господарських продуктів, та деяких технічних культур.

Не дивно отже, що за браком експорту хліба та з причини удержавлення зовнішнього торгу, тощо, весь експорт й імпорт Союзу тепер складає тільки 35.6% передвоєнного, а ввесь зовнішний торг Союзу складав тільки 1,438 міл. карб. (Таксамо і зовнішний торг України дуже зменшився, давши в 1925/26 р. 120 міл. експорту і 85 міл. імпорту (разом 205 міл. карб.), а в 1926/27 р. експорт виносив вже 162 міл., тоді як імпорт навіть зменшився до 80 міл. карб. (разом 242 міл. карб.). До війни Україна пересічно вивозила на 350-370 міл. а довозила на 110-130 міл. (разом на 460-500 міл.) або 5-ту частину імперського зовнішного торгу. Як бачимо, в 1926/27 р. зовнішний торг України складав тільки 6-ту частину загально-союзного (особливо мало довезено на Україну), **а тимчасом зовнішний торговельний білянс України дав актив у 82 міл. карб. (активний білянс цілого Союзу дав тільки 57 міл. к.). Цебто якраз коштом України було досягнене активне сальдо взагалі, крім того було покрито ще й пасив Росії в 15 міл карб., а це значить, що на Україну було довезено значно менше машин, тракторів та иншого ріжного закордонного устаткування для промисловости.** Московські прихвостні проте можуть пишатися тим, що за царського режіму ріжниця поміж довозом та вивозом України була ще більшою, а саме становила річно яких 240 міл. карб., або в тричі більше, як тепер. Бо тоді Україна забезпечувала експортом свого хліба, цукру, тощо, царській Росії активний торговельний білянс в 100 міл. карбованців, та на 140 міл. карб. покривала її пасив.

III.

Індустріялізація України та аграрне перенаселення і безробіття.

Таким робом за роки відбудови колишнього господарства держави (1922-1929) **роля України в Совітському Союзі та господарські відносини поміж Росією й Україною власне мало чим змінилися від тих, які витворилися за царського часу. Цікаво тільки підкреслити, що за той час на Україні совітський капітал не витворив ні одної нової галузі промисловости** (навіть так необхідна нині електротехнічна утворюється в Москві та Ленінграді, а не на Україні) **та не збудував майже ні одної великої фабрики чи заводу, обмежившись поширенням або переустаткуванням старих.** Також і серіозна електрифікація України почалась щойно в р. 1927/28, цебто в перший рік того пятилітного господарського пляну, який предбачав до 1933 року поширити гуртову продукцію промисловости на 70-80%. Звичайно, що цей плян при тому безладді з використуванням закордонного устаткування, яке помічається особливо на Україні, та при тій системі раціоналізації, яка дала такі мізерні наслідки в 1927/28 р., а також якщо будуть повторюватись неврожаї на Україні, буде зірвано може навіть на половину. Це видно вже з того, що контрольні цифри народного господартва України на 1928/29 р. не стверджують, що загальна продукція промисловости побільшиться на 30-35% супроти 1926/27 р., як це малоб бути на підставі пятирічного пляну. Також і продукція сільського господарства не піднесеться на 12-15%, як передбачав плян. Таксамо й увесь буджет України за два роки не побільшиться що року на 20-25%, як то було в період відбудови, тільки на 30% за два роки, цебто за рік всього на 15%.

А це тому, що нині необхідно вже не відновляти старі фабрики та заводи, а будувати нові (правда, на Україні чимало заводів та фабрик ще стоять), не так поширювати площу засіву, як інтензифікувати хліборобську продукцію, що вимагає значно більших капітальних вкладів, а тимчасом ефекту від нового будівництва та індустріялізації можна сподіватися тільки в будуччині. Крім того цей пятирічний плян має ріжноманітні варіянти (свій плян має ВРНХ, а ще инший плян має держплян, українська пятирічка значно розходиться з тою пятирічкою, яку виробив для України ВГНГ Союзу і т. д.), бо українські господарники домагаються вирвати у Москви понад 3 міліярди карб. для України, а московські, дбаючи про Московщину, годяться дати не більше 2.5-2.7 міліярдів. Цебто протягом пяти років капітальні вклади на Україні знову виноситимуть не більше 20% капітальних вкладів Союзу. І це, не зважаючи на те, що протягом цих років у районі Дніпрельстану (останній може буде закінчено до 1933 р.) передбачаються побудувати кілька нових (переважно хемічних) заводів, що працюватимуть на дешевій електричній енергії. На це будівництво Москва годиться дати 200-250 міл. карб. тоді, як Україна вимагає значно більше (понад 300 міл. карб., бо совітське будівництво коштує дуже дорого й цих грошей безперечно не вистарчить, якщо справді перевести в життя вироблений плян будівництва. На поширення вугільної промисловости (за пятирічним пляном передбачається збільшення продукції вугілля на 76%, цебто в 1932/33 р. передбачається добувати понад 40 міл. тон вугілля, замісць теперішних 25 міл.) ВНГГ Союзу годиться дати 600-700 міл. карб., а держплян України вимагає 800 міл. (на 100-150 міл більше). Таксамо продукцію металю передбачається побільшити до 450 міл. пудів, з чого Україна малаби продукувати 350 міл. пудів, а Московщина 100 міл. пудів. Проте московські можновладці не годяться з таким пляном і намагаються, щоб українська металюрґія продукувала тільки 300 міл. пудів, а решту 150, або 35% має давати російська металюрґія. Так держплян України вимагає будівництва трох нових металюрґійних заводів, а Москва годиться на два (у Криворіжжю та на Запоріжжю) та пропонує відновити на Україні три старі заводи, що тепер не працюють, тоді, як нові три заводи бажає побудувати на Уралі та Сибіру. Такасама тяганина відбувається в справі будування заводів автомобільного, тракторного, вагонобудівельного, паровозобудівельного, заводу для виробу варстатів, тощо. Москалі намагаються будувати їх у Московщині, а українські господарники, посилаючись на величезну недостачу металю взагалі та особливо на потреби поліпшення транспорту, настоюють, щоб ці заводи були побудовані як в Росії, так і на Україні. Отже точиться боротьба, де саме мають їх будувати протягом перших пяти років, бо пізніше їх таки мабуть прийдеться побудувати також і на Україні. Посилаючись на брак ресурсів вже роками Москва затримує також переустаткування та поширення таких заводів, як Краматорський комбінат, Луганський, паровозобудівельний, керченський металюрґійний, електромеханічний та паровозобудівельний у Харкові і Миколаївські заводи будови пароплавів та казанів. Проте держплян України катеґорично вимагав їх переустаткування протягом пятирічки, бо такі саме російські заводи у Москві та Ленінграді вже переустатковані. Крім того до 1933 р. мають значно поширити на Україні будівельну промисловість та по части виробництво сільсько-господарських машин і реконструувати заводи середнього машинобудівництва в Харкові, Київі та Сумах, а також передбачається збудувати нові заводи підвісних шляхів та для виробництва возів (ходів).

(Конець буде).

Жінка: Серденько, я хотіла би поговорити з тобою про мою нову суконку.

Чоловік: Добре, але коротко.

Жінка: Так, найвище до колін.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОТЕЦЬ ДОКТОР ОБЕРТАЄ ПРАВДУ ДОГОРИ НОГАМИ.

Завівся в читачів „Свободи" тепер звичай питати членів „Провидіння": „А що, чи преподобний отець доктор далі ще пише свою „Правда все горою?"

А читачі „Америки" тільки руками махають.

„Ще не скінчив?"

Читачі „Америки" тільки плечима здвигають: „Та де скінчив. Ще й кінця не видно."

Дехто вже так і назвав статті отця доктора „Ще й кінця не видно." Ми вже так і питаємося: „А вже видно конець?"

Люди вже давно перестали думати над тим, що пише собі там отець доктор. Хто там буде голову собі клопотати писанням чоловіка, котрий нині скаже одно, а завтра скаже щось зовсім противне та ще облає тих, що його давніше взяли на серіо.

Хто піде до доктора, котрий вас запевняє: „Аж тепер, чоловіче, я знаю, що тобі треба. Тобі би поменче мяса їсти), а як хорий його запевнить, що він мяса зовсім не їсть, то лікар скаже: „То значить, зачніть тепер мясо їсти."

Хто піде за священиком, котрий наперед заприсягає, що вся добра віра у відкиненню Риму, а відтак, що вся правдива віра в Римі? Хто повірить у те, що людина має добрі очи, коли вона наперед присягається, що отсей папір білий, а відтак присягається, щ отой самий папір чорний?

Через те люди й питають: „Чи отець доктор ще буде довго свою правду догори ногами обертати?"

А отець доктор правду далі обертає догори ногами, і скінчити не може.

„Що се за хороба така, що людина не може своєї думки скінчити?" — питають люди.

„Назаруківська, назаруківська" — відповідають. „Памятаєте, як д-р Назарук знав, як статтю зачати, а скінчити не міг і все писав і все додавав: „Далі буде?"

„Але що редакція се все містить?" дивуються. „Чи не знає редакція, що отець доктор раз наговорився проти Риму, а тепер наговорюється за Римом, а за якийсь час — не виключене, що знова виступить проти теперішних своїх думок?"

„Власне, власне," кажуть люди. „Власне тому редакція „Америки", не читаючи, дає статті отця доктора до складу: боїться редакція, що заки статтю прочитає, то отець доктор знова свої погляди змінить. Тому й дає статті чим скорше до складу, щоби їх пустити в світ, заким отець доктор їх ще не змінив".

„А читачі не гніваються на сі небилиці?"

„Та де гніваються? В нашій організації повна згода: отець доктор собі пише, а ми собі не читаємо. Та хтоби таке читав? Таже самий автор своїх статтей не читає. Якби читав, то може й він доглянувби, що бувало починає одно, а заки скінчить уступ, уже зійшов на друге. І в новій статті заперечить те, що написав у попередній."

Нюкенсингтонець.

ВИНОВНИК МАВ ВДУШИТИ НЕВИННОГО.

На острові Куба тратять засуджених у той спосіб, що душать їх на машині, яку називають ґарота. Недавно немалу сензацію викликало те, що один із засуджених у Гавані (столиця Куби) на кару смерти принявся бути катом і за те помилувано його, а перший чоолвік, якого він мав стратити, був його приятель, засуджений враз з ним за один і той самий злочин — убиття старої 62-літної вдови. Та ще більшу сензацію викликав новий кат 9 вересня, коли мало відбутися те страчення. Він відмовився душити свого приятеля, виявляючи, що той є зовсім невинний, бо душогубства, за яке його засуджено на удушення, допустився таки він сам, теперішній кат.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Виклад про враження з Европи

22 вересня б. р. у пресбитеріянській галі на Бікон вулиці відбувся виклад бувшого професора пресбитеріянського семинаря, д-ра Л. Цегельського, про його враження з побуту в Европі. Він говорив, що бачився з багатьома українськими політиками та національними діячами, які перебувають тепер в Европі. На його думку, ідея української соборної державности дуже шириться й зростає серед тих діячів, але найбільше він говорив про так звану „петлюрівську ґрупу", себто про ту ґрупу, якої центр знаходиться у Варшаві на чолі з А. Левицьким й яка всю працю провадить по вказівкам і під керуванням Польщі.

Він говорив. що ця ґрупа є найсильнішою на еміґрації, бо має силу підготованих офіцирських кадрів та жовнірів. Петлюрівці побирають гроші від Польщі, Румунії та Франції, а тому й працюють так, як ті держави цього бажають. Окремі діячі нібито говорили докторови Цегельському, що колиб самі Українці дали їм гроші на політичну роботу й життя, то тоді вони працювалиб лише так, як того вимагають інтереси України. Далі він говорив, що „петлюрівська" партія ще сильна тим, що в ній працюють лише „старі й розумні" діячі, які збираються спільно з Поляками та Французами йти на Москву.

Таксаме доктор Цегельський вважає сильною, партією й гетьманців, бо їм Німці помагають. Націоналістичну ґрупу на чолі з полковником Коновальцем він називає молодою й зеленою й нерозумною, бо вона на нікого не оріентується, а тільки на власні сили. Військова орґанізація поширена, але, на думку доктора Цегельського, вона не зможе встоятись проти переслідування її окупантами.

Дісталося й українським послам до варшавського сойму, які, на думку преліґента, нічого не роблять, бо не ставлять української справи на міжнародній арені, перед Ліґою Націй.

Таксамо й американські Українці, хоч і багаті, бо лише в Нюарку в банках є українського гроша понад 200,000, а жадної роботи не роблять. Длятого, щоби робити якусь роботу, треба заложити Центральний Комітет, який би українську справу ставив перед світом. Українські ґазети нічого не роблять і накидаються лише на своїх. Лише „Америка" иноді правду пише, а більш ніхто. „Свобода" тільки провадить боротьбу з попами. Тут доктор Цегельський аж зареготався, бо така йому смішна ця боротьба.

Потім росповідав, як у Франції тано жити й закликав робітників та бизнесменів на слідуючий рік їхати з ним до Европи. Там він обіцяв показати: парки, театри та инші місця до забав і т. п. На цім і закінчив свій відчит про спостереження в Европі.

Людей було біля 40, котрі склали $3 на покриття коштів того відчиту.

Н. Скрипель

ВЖЕ ПОЯВИЛИСЬ ОРҐАНОВІ РЕКОРДИ ДЛЯ ВСІХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ.

„Орґанова музика для всіх країв" — це ціль Columbia Phonograph Company, яка саме тепер випустила в світ першу того рода рекорду. Це зроблено на те, щоби вдоволити бажання ріжних народів.

Популярність виданих доси американських рекордів на орґан спонукала Columbia Phonograph Company звернути увагу і на потребу таких рекордів для инших національностей і от цими днями славний нюйорський орґаніст, сеньор Еміль Велязко, відіграв до рекордів дві популярні міжнародні мельодії: „La Golondrina" і „Estrillita".

Нова рекорда Columbia, число 12115 F, є знаменитою репродукцією ґарної орґанової музики, яка робить на слухачів незатерте враження своєю правдивою красою і тональною чистістю.

Втратив віру.

— Я втратив віру в жіночий рід.

— А то чому?

— Я дав безіменне оголошення до ґазет, що хочу женитись. і між листами, які дістав у відповідь, був лист від моєї судженої.

ПІСНЯ УКРАЇНСЬКИХ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ

(По П. С.).

Ми любим Рідний Край,
Ми любим Україну!
В ряди кожний ставай
Щоб кровю змить руїну.
Ми любим Нарід свій!
Життя йому даємо:
Ворожий той пробій
На віки відібємо.

Вкраїнський кождий дім
Хова лиш смерть для ката:
Чека його скрізь грім
Революції свята!
Тому у бій святий,
Усі за Україну,
За вила й кріс мерцій,
Щоб в рай змінить країну!

Тоді аж край війні,
Коли й тобі край, кате!
Тоді кінець борні,
Тебе як не видати!
І вже не спиниш, ні!
Святу війну, ти враже!
Настане мир тоді.
Вкраїна як це скаже!

Російський цар Павло спитав раз у товаристві гр. Ростопчина, чому він не має княжого титулу.

— Тому, ваша великосте, що основник мого роду прийшов у Росію зимою.

Присутні думали, що у гр. Ростопчина почалася умова недуга, як почули таку відповідь.

— Щож мала спільного з цим зима? — спитав цар.

— Було це так — відповів Ростопчин. — Мойому прапредкові тодішній монарх предложив княжий титул або боброве футро. Та це була дуже гостра зима, то мій прапредок волів вибрати футро.

Повідомляється Громадянство м. Ню Йорку й околиць, що

ШКОЛА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТАНКУ Й БАЛЄТУ

Артиста -балетмайстра ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА
ВІДКРИВАЄ В НЮ ЙОРКУ З 1-го ЖОВТНЯ 1929 РОКУ

НОВІ КУРСИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦ. ТАНКУ Й БАЛЄТУ

1-ий курс: ЗВИЧАЙНИЙ — для всіх, що впишуться до школи без ріжниці релігійних й політичних переконань.

2-ий курс: ВИЩИЙ — для тих, що пройшли звичайний курс і хочуть удосконалити себе в танковому мистецтві.

3-ій курс: ІНСТРУКТОРСЬКИЙ — для тих, що хотіли-б стати інструкторами та учителями українського танку, що є особливо важне для учителів та учительок рідних шкіл.

4-ий курс: СПЕЦІЯЛЬНИЙ курс легких гарних танків для старших осіб, котрі потребують ритмічної руханки, щоби зробити своє тіло легким, пластичним, здоровим (редюс) або набрати нових сил і поправитися.

Рівнож будуть уділятися приватні лекції тим особам, котрі не зможуть ходити до школи в призначені для всіх години.

ВІДКРИТТЯ ШКОЛИ И ПЕРША ПРАКТИЧНА ЛЕКЦІЯ
— відбудеться —
в салі УКР. НАРОД. ДОМУ, 217-219 ІСТ 6 СТР., НЮ ЙОРК, Н. Й.
У ВІВТОРОК, 1-го ЖОВТНЯ (ОКТОБРА) 1929 Р.
на яку запрошується всіх, що цікавляться українським танковим мистецтвом. — Вступ на першу лекцію вільний для всіх.

ВПИСУВАТИСЯ НА ВСІ КУРСИ МОЖНА ВЖЕ ТЕПЕР:

а) в музичнім склепі п. Сурмача, 103 Авеню „А", Ню Йорк, Н. Й., телефон „Драй Дак 3762", що дня від 10 год. ранку до 10 год. вечером, у п. Білинського.

б) в Українськім Народнім Домі, 217-219 Іст 6 стр., Ню Йорк, Н. Й., що-дня від 6 год. вечером, до 10 год. вечером, кім. ч. 1 (на горі), де буде вписувати Секретар школи.

Українці! Плекайте своє гарне рідне мистецтво! Впишіть своїх дітей і приходьте самі! — **Заряд Школи.**

МУЗИЧНЕ СТУДІО

Проф. ЮРІЯ КИРИЧЕНКА

Принимає учеників

Предменти навчання: Сольовий спів, Фортепян, Теодорія музики, Гармонія, Дірігентура.

Зголошуватися що-денно від 5 — 7 год. вечером.

235 EAST 12 STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! — СВІЙ ДО СВОГО!

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ, FURRIER

Довголітний практик зі старого краю і в Америці.

98 ST. MARK'S PL. (E. 8. St., між 1. Евню і Евню А), NEW YORK, N. Y.

Роблені мною кожухи є по дуже уміркованій ціні. Кромі цего старанно викінчені, так, як вимагає нинішна пора.

Рівнож переробляю старі кожухи на нові, модерні; фарбую на ріжні кольори, які хто хоче й любить, — і маю на складі готові до продажі від 100 дол. і більше.

Ласкаві замовлення прошу слати на повищу адресу. 215—

КАЛЕНДАР ДАРОМ

Як витнете понищу адресу і подасьте Вашому бизнесменови, з яким полагоджуєте купецькі справи, та скажете йому, щоби замовив такі календарі для своїх костумерів, то він в часі Різдва не тільки дасть Вам один календар даром, але вдячний буде, що ви звернули на це його увагу.

Цей „Календар Вишиваний" буде не тільки прикрасою Вашої хати, але також підручником до вистав і вишивання.

Розповсюднюйте український стиль між чужими.

UKRAINIAN ART CALENDARS MFG.

P. O. BOX 99, STA. D,
NEW YORK CITY.

УВАГА! УВАГА!

ОБОРОНЧИЙ КОМІТЕТ, ЩО ОБОРОНЯЄ СПРАВУ КУПИВШИХ ЛОТИ ВІД

BEN SMITH REALTY CORP.

скликає всіх, купивших лоти від згаданої компанії, на треті

МАСОВІ ЗБОРИ

В СУБОТУ, ДНЯ 28-го ВЕРЕСНЯ (СЕПТ.) 1929 РОКУ

В УКР. НАР. ДОМІ, 217 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y., кімната ч. 2.

Початок в годині 7-мій вечером.

На порядку дня важні справи, а головно справоздання комітету й вироблення плянів, як повести справу на будуче. — **Комітет.**

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ!

ЛІЧЕНІ НОВИМИ МЕТОДАМИ ОСТРІ І ХРОНІЧНІ ХОРОБИ

(Скорі і певні результати)

Порадьтеся Dr. ZINS-а сей час, коли терпите на: Скірні, Кровні і Нервові Хороби, Катарові і Хронічні Олцерс, Загальне Ослаблення, Нервове вичерпанне, Болі голови, Умову депресію і Завороти, Побільшені Ґлендс, Хороби Легких і Бронкітіс, Носові, Горляні і Астматичні недомагання, Жолудкові і кишкові Хороби, Ревматизм, Сціятика, Лумбаґо і Невральґія. Коли ви хорі, я можу помочи вам. Оглядаю кождого пацієнта особисто і довірочно. 112—

(СПЕЦІЯЛЬНО НИЗЬКІ ЦІНИ)

Лабораторичні тести, еґзамінація крови, X-Rays

БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ.

СПЕЦІЯЛІСТ **DR. ZINS** ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-ою Евнею і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечером; в неділі від 9-тої рано до 4-тої пополудни.

Українці Лемки

Не сумуйте Свої милі пісні в нас купуйте.

OKeh Odeon ELECTRIC

„ОКЕЙ" ПІСНІ (10-цалеві по 75 центів).

15593 Тече вода з явора. Часть 1—2. — Барна & Ко.
15585 Лугом іду, коня веду і По дорозі жук. — Барчан-Давиденко.
15582 Ох не люби двох і Пікнік. — Барчан & Давиденко.
15575 Неудача Панчихи. Часть 1—2. — Савіцький і Оленин.
15572 Журба Гаврилихи і Клопіт Микити. — Савіцький і Оленин.
15570 Любовниця Петра і Думка старокрайова. — Малець-Оленин
15568 Вкраїно, мати і Який то вітер. — Український квартет.
15565 Колись дівчино мила і Ірчик. — С. Боднарчук.
15564 Човник і Чудасія. — Барчанівна і Давиденко.
15559 Ліщинонька і Чижик. — Український квартет.
15558 Ой піду і Галичанка. — Барчанівна і Давиденко.
15555 Ой на горі чорна хмара і Сміло, брати. — Український хор.
15548 Комар і Закувала та сива зазуля. — Укр. Нац. Квартет.
15547 За Тебе, Україно і Гей ну хлопці. — Укр. Нац. Квартет.
15546 Коханка і Дві жінки. — Стеценко і Давиденко.
15543 Чуєш, брате і Лопнув обруч. — Укр. Нац. Квартет.
15103 Лемковські Заручини. Часть 1—2. — С. Шкимба і Ко.
15079 Лемковске весілля. Часть 1—2. — С. Шкимба & Ко.
15087 Лемковске весілля. Часть 3—4. — С. Шкимба & Ко.
15088 Лемковске весілля. Часть 5—6. Придане. — Шкимба & Ко.
15090 Лемковске весілля. Часть 7—8. Поправини. — Шкимба & Ко.
15095 Лемковске весілля. Часть 9—10. Дружбовини. — Шкимба & Ко.
15096 Лемковске весілля. Часть 11—12. Свашини. — Шкимба & Ко.
15097 Лемковске весілля. Часть 13—14. Гудаки їдять. — Шкимба & Ко.
15100 Лемковске весілля. Часть 15—16. Копець Вес. — Шкимба & Ко.
15109 В мами на гостині. Часть 1—2. — С. Шкимба & Ко.
15110 Муж косити іде і Жена їсти несе. — Шкимба & Ко.
15082 Чіє то полечко і Гора, гора. — Дрань і Цюрик.
15083 Ой верше мій, верше і За горами. — Дрань і Карляк.
15092 І по сей бік гора і Дармо мене, мамцю. — Лемківський Квартет.
15101 Ой у лузі і Верховино. — Карп. Квартет.
15104 Галицьке весілля. Часть 1—2. Вінкоплетини.
15106 Галицьке весілля. Часть 3—4. Розплітання коси.

МУЗИКА І ТАНЦІ (10-цалеві по 75 центів).

15592 Лучка зелена і Одрехівський танець. — Барна & Ко.
15591 Танці з українських пісень. Часть 1—2. — Орх. Корнієнка.
15589 Камінецька коломийка і Баламуте. — Орх. Сербинського.
15587 Бандура і Тичицька коломийка. — Орх. Сербинського.
15586 Шумка Київська і Весняна. — Орх. Корнієнка.
15584 Чорні очі і Родина. — Українська Пассайська Банда.
15580 Кокошка і Тремольо полька. — Орх. Корнієнка.
15579 Тете а тете, полька і Шантеклер вальц. — Орх. Корнієнка.
15578 Наша коломийка і Січовий козак. — Орх. Сербинського.

Наш „ГАЛИЦЬКИЙ БАЗАР" для блищого познакомлення з читачами „Свободи" дає зараз слідуючі дарунки:

100 голок даром кождому, хто зараз замовить 5 рекордів.

Оден рекорд і 200 голок даром даємо кождому, хто замовить зараз 10 рекордів.

Пересилку ми самі оплатимо. Вложіть одного доляра до листа, а решту заплатите почтареви, як Вам принесе рекорди. Наш адрес: 126-8

GALICIAN BAZAR 123 AVENUE A, NEW YORK, N. Y. (Between 7 & 8 St.)

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

НА ДОХІД УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ШКОЛИ В НЮ ЙОРКУ БУДЕ ВИСВІТЛЕНО ПОСЛІДНИЙ РАЗ В МІСТІ НЮ ЙОРКУ

ГАЛИЧИНА

В ЖИВИХ ОБРАЗАХ (Мувінг Пікчерс)

НАЙНОВІЩІ КІНЕМАТОҐРАФІЧНІ (МУВІС) ОБРАЗИ З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В ГАЛИЧИНІ, ВКЛЮЧАЮЧИ ПОСЛІДНУ ПОВІНЬ, ВЖЕ БУЛИ ВИСВІТЛЕНІ НА БАГАТЬОХ ВИСТАВАХ. ТИСЯЧІ УКРАЇНЦІВ МАЛИ НАГОДУ ЗВИДІТИ ГАЛИЧИНУ ЗА 50 ЦНТ. І ВСІ ЗАДОВОЛЕНІ!

— БУДЕ ВИСВІТЛЕНО В —

НЕДІЛЮ 29. ВЕРЕСНЯ Sept. 1929

в Церковній Галі, 28 E. 7-ма вулиця в Ню Йорку

ВІДОЗВА

ДО УКРАЇНЦІВ З СЕЛА ПЛОТИЧА ВЕЛИКА, ПОВІТ БЕРЕЖАНИ, ГАЛИЧИНА.

Український Народний Дім у Плотичі.

Дорогі Земляки!

Гірка і незавидна доля судилася нам під цю пору переживати у старому краю, на рідній, не своїй землі.

І коли сьогодня застановимося над нашим гірким національним становищем в останньому десятилітті, то приходимо до переконання, що причиною нашої недолі була перевага наших противників над нами; а це тому, що в нас був і є брак розуміння таки нашого рідного клича, що: в своїй, і лише в своїй хаті, своя правда і сила і воля.

Нерозуміння загалом народу значіння цього клича повело за собою гіркі і жахливі наслідки: сорок тисяч найкращих синів України зросили своєю благородною кровю широкі українські лани від Сяну до Дону, а народ таки опинився в неволі. Тай аж тоді, як згасло сяйво волі, як заскрипіли тюремні ключі, народ відчув тугу, сильну, непереможну тугу за своєю рідною незалежною хатою. Чи збудуємо її, чи засядемо в колі вольних народів, чи пропадемо на віки і сліду по собі не лишимо — ось питання, які трівожать душу кождого свідомого Українця.

А трівога у нас тепер велика, бо народ змучений і піддається легко. Всі уряди і школи не наші, а процент противників у кождім нашім місті і селі з кождим днем зростає. Українські слабодухи масами переходять на чужий обряд. Ось недавно ціле село Чернихів, у рудецькому повіті, за марну і недотримaну обіцянку від нас відступило і ввійшло в чужий табор. Тай у нашому рідному селі, Плотичі, яке завсіди було чисто українським селом, нараховуємо вже нині понад двіста душ, котрим дорога вже не з нами. А буває і так, що декотрі і наші з несвідома, або з подражненої своєї омбіції, пристають з тамтими і нераз де вчім і їх перевищають... Це діється тепер, а що буде завтра?... Коли не згуртуємося сильно коло „Просвіти" і кооперативи, то пропадемо на віки! Всі наші найідеальніші національні провідники вказують нам шлях до визволення через просвіту й кооперацію і ми це розуміємо, що без просвіти будемо вічними рабами. Але вести просвітне діло так як слід і будувати рідну кооперацію можна знов таки у своїй власній хаті. По селах, у котрих українські народні доми розвиваються буйним цвітом, там шириться просвіта і кріпшає кооперація, там для противників доступ трудніший. А там, де нема народнього дому, то читальня, як є, то лиш на папері, а кооперація не підіймається поза торговлю перцем...

Тому то і Вам, дорогі Земляки, що виїхали з рідного села Плотичі у непривітний чужий, але культурний і високо цивілізований край, належиться щира подяка від нас за те, що Ви відчули наші бажання прийти нам у поміч і кинули перший клич будови в Плотичі Народного Дому, який був би не лиш оборонною кріпостю, але й животворним джерелом, звідки має плисти цілюща струя освіти і національної свідомости з одної сторони, а загального народнього добробуту з другої. І то тим більша вдячність належиться Вам, що Ви даєте не лише початок до цього великого діла, але рішаєтесь покрити львину частину коштів будови цього дому.

Ми вже виготовили плян будови Українського Народного Дому в Плотичі, котрий має стати в нашім селі, і посилаємо його Вам до одобрення. Всі кошти цеї будови будуть виносити 3,000 до 3,500 долярів. Кошторис ще не готовий; пізніше Вам його пішлемо.

Може Вам, дорогі Земляки, не сподобається наш плян; може Ви тої гадки, що нам не потрібно поверхового дому. Алеж для розбудови просвітнього й кооперативного діла в ріжних напрямах потрібно великого дому. А крім цього ми не знаємо, чи не треба нам буде колись примістити в тім же домі і Рідної Школи, бо та українська, що в нас є, хоч вона тільки по назві українська, чи і її не зутраквізують, а тоді, не маючи приміщення для приватної Рідної Школи, будемо змушені посилати свої діти до польської шкілки.

Посилаючи Вам плян будови, просимо Вас, дорогі Земляки, дальше вести те діло будови, яке Ви започаткували. Колиб Вам було трудно зібрати цілу потрібну на ту ціль суму грошей, то зберіть хоч стільки, щоб ми могли лиш вимурувати дім і покрити, а потім поволі викінчувати салі.

Щоби ми могли, про що рівнож усіма силами старатись будемо, і між собою зібрати поважнішу суму, про те годі певно сказати, бо коло нас тепер під матеріяльним оглядом великі недостатки. Однак ми дамо свою працю і кождий з нас, чим лише зможе, причиниться до звеличення цієї національної гордости в нашім селі.

Рівнож заявляємо Вам, що будемо Вам ми і наші покоління завсіди вдячні за Ваш взнеслий почин і щедру жертвенність для народньої справи.

Ожидаючи Ваших дальших вказівок, остаємося з правдивою пошаною.

ЗА МІСЦЕВИЙ КОМІТЕТ БУДОВИ НАРОДНОГО ДОМУ:
Федько Стецко, Михайло Кушнір, Володимир Брилінський.

ВІДПОВІДЬ РЕДАКЦІЇ.

Елизабетпорт, Н. Дж., Зораків. — Напишіть факти про життя школи, а не старайтеся замісць фактів подати поезію та Ваші особисті переживання. Так, як вами подана, допись не підходить, бо в ній за Вашим сентиментальним почуттям зовсім не видно фактів зі життя й праці школи.

ЛІКАРСТВО ЩО НІКОЛИ НЕ РОЗЧАРОВУЄ

"Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки," славний лік на недомагання нирок, печінки, міхуря і кишок. Легке і приємне. В них є цілющі прикмети, що стали популярними ще з року 1696. Вам треба звільнити своє тіло з отруй. Треба скріпити організм і зділати його здатним. В кожній аптиці; в 3 величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на кожнім пуделку.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

ПАТЕНТИ

BRYANT AND LOWRY

Registered Patent Attorneys,
310' VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.

Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жаданне, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.

Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

Don't Worry About Moths

—mothproof cloth itself

Larvex actually mothproofs clothes, rugs, furniture, so that moth-worms won't even begin to eat them. New and sure way to prevent moth damage.

LARVEX

SPRAYING LARVEX mothproofs fabrics not washable

RINSING LARVEX mothproofs all washable woolens

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

РЕДІО ЕКСПЕРТ.

Направляю Редія, з найгіршого зроблю Вам його найлучше. Направа ґварантована. 220-31

Кличте Tel. Orchard 0185.

HARRY CHLYSTUN,
117 East 7th St., New York City.

---

5 MADISON AVE., Jersey City, N. J., близько Bramhall Ave., церкви і школи, 1. фамілійний дім, мурований, 12 кімнат, паркетова підлога, 1 огрівач (форнес) і ванна. Горішні кімнати можна ужити на апартмент. Ціна низька, всего $10.500. Властитель виїзджає з міста. По інформації голоситися до: 223-8

FRANK A. TANNER,
660 Ocean Ave., Jersey City, N. J.

ПОШУКУЮ МУЩИН

до чищення вікон і ваннів від фарби в нових будинках. Голоситися до:

LIBERTY WINDOW CLEANING,
23 East 105th St., New York City.
Tel. University 5819.
227-8

ВДОВЕЦЬ пошукує женщини до заряду дому, у віці 35 до 40 літ. Може бути з одною дитиною. 226-7

ANDREW HEVALO,
111 Park Ave., Struthers, Ohio.

ПОШУКУЮ МУЩИН

до чищення вікон від фарби в нових будинках. Голоситися до: 223-4

М. МАКСИМОВИЧ,
8011 — 25th Ave., Jackson Heights, L. I.
Tel. Astoria 0682.

ПОШУКУЮ свого вуйка Семка Клим, походить з села Полонна, повіту Сянок, або його сина, в дуже важній справі. Хтоби про них знав, або вони самі, нехай зголоситься до:

DANKO ANANIEWICZ,
12852 Schaden Ave., Dearborn, Mich.
226-7

Потреба сейчас РАДІО ЕКСПЕРТА. Голоситися особисто або листовно до: 226-9

І. ВИСОЧАНСЬКИЙ,
Бук і Мюзик Стор,
47 Beacon Street, Newark, N. J.
Тел. Маркет 4130.

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ І ҐРОСЕРНЯ, разом з домом і ґараджами, дім корнеровий і в дуже добрій дільниці міста. Голоситися до: **Mr. Fastook Standard Store Equipment Co., 509 Newark Ave., Jersey City, N. J.** Вечерами телефоном: **Bayonne 3868.**

НОВА ПРОПОЗИЦІЯ СОРОЧОК — Не треба гроший ні знання. Комісове згоди. Зразки даром. **Madison Products, 562 Broadway, New York City.**

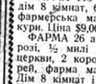
UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випожичає гроші на 1, 2 і 3 морґечі. Шери продаються: Preferred шер $25.00, Common шер $20.00. По всякі інформації голосіться до котрогобудь з понизших урядників: **І. Лисак**, предс., 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; **М. Брудер**, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; **Т. Каськів**, касієр, 600 High St., Newark, N. J.

ПАСІЧНИК УКРАЇНЕЦЬ ПРОДАЄ

МІД

чистий, такий як краєвий. Ціна дуже низька, 5-фунтова кена $1.00, десять фунтова $1.90, пять ґальонів $8.00.

ВАСИЛЬ ОКРЕПКИЙ,
R. F. D. 3, Newark Valley, N. Y.

ПРОДАЄ

ДОМИ

в місті НЮ ЙОРКУ і околиці

Українська Фірма

С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КЕБЗІСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.
41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677. 16-

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

ФАРМА 131 акрів, земля рівна і урожайна, добрий дім 13 кімнат, добра барна, 10 коров, 2 коні, 100 курей і безроги. Трактор і вся машинерія. Фарма та лежить при добрій дорозі, 1 миля до міста і стації. Ціна $11,000, готівкою $3,000, або виміняє за дім в місті.

ФАРМА 113 акрів, земля добра, дім 8 кімнат, 6 коров, 2 коні, вся фармерська машинерія, безроги і кури. Ціна $9,000, готівкою $2,000.

ФАРМА 26 акрів при добрій дорозі, ½ милі до міста, фабрик і церкви, 2 корови, 2 коні, 400 курей, фарма має велику вартість. Дім 8 кімнат і другі забудовання. Ціна $7,500, ґоверменг морґедж $3,500. Готівки потрібно дуже мало. Голоситися до: 226-7

K. GOS,
Knopf Street, Manville, N. J.

ДОБРА НАГОДА набути фарму в теперішний час, понеже все зібране і купуючий може оглянути весь прибуток і мати дійсне поняття про урожай даної фарми.

Примірoм, одна фарма 56 акрів, дім на 10 кімнат і других 9 будинків, 2 коні, 2 корови, 400 курей і всі фармерські знаряди, ¼ милі до стації, школа на фармі близько дому. Ціна 9,000, або в заміну за міську реальність.

Друга фарма: 73 акри, при добрій гвердій дорозі, дім на 10 кімнат і других 5 забудовань, 2 коні, 8 коров, 5 безрог, 150 курей і вся фармерська машинерія. Та фарма знаходиться ¼ милі від міста, стації і школи, фарма надається під управу огородовини, а особливо бульби. 226-8

Маю також богато більших і менших фарм. Інтересуючих прошу голоситися на понизше подану адресу:

LOUIS WOZNY,
Bound Brook, Rt. 2, Box 68,
Finderne, N. J.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ МЕЛЬОДІЇ

на скрипку і пяно, зібрав і спорядкував ЙОСИФ СНІГУР

ВИДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО БАЗАРУ НЮАРК, Н. ДЖ.

Сі ноти надаються дуже добре до концертів і инших публичних виступів.

Ціна 50 центів.

Для книгарень і музичних складів ціна гуртова.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД:

UKRAINIAN BAZAAR
47 BEACON ST., NEWARK, N. J.

ДОКТОР МЕДИЦИНИ

НЕОНІЛЯ ПЕЛЕХОВИЧ

ВЕДЕ ЗАГАЛЬНУ ЛІКАРСЬКУ ПРАКТИКУ

307 EAST 10th STREET,
(TOMPKINS SQUARE)
NEW YORK, N. Y.

ГОДИНИ ПРИНЯТЬ:
від понеділка до пятниці від 6—8 вечер
субота 11—4 попол.
свята (америк.) 10—1 попол.

Tel. STUYVESANT 4211. 165-

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

300 WEST CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переглядамнем абстрактів виготовляє контракти купна і продажі; переправаджує спадкові справи; полагоджує старокраєві патентові і прочі справи. 191—

УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТНИЧИЙ СКЛАД.

Много людей переконались, що по діяменти, годинники, перстені, обручки та инші золоті річи найлучше звернутись до складу

ПЕТРА ДРАКОВА

149 AVENUE A, NEW YORK CITY.
помежи 9 і 10 вул.

Також направляємо годинники під ґарантією. 225—

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число

67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072

Dr. A. L. CEASAR

специяліст у всіх горобах

ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА

Години: 10—12, 6—8
127 EAST 84th STREET,
межи Park і Lexington Aves.
NEW YORK, N. Y.

В неділі від 10 рано до 1 пополудни.

Dr. SIMON BLOOM,

Спеціяліст від уха, носа і горла.

1530 SHERIDAN AVE., NEW YORK
Near Mt. Eden Avenue.
Години офісові: 9—11 рано.
Телефон: Davenport 0697.

67 EAST 7th ST., NEW YORK, N. Y.
Години офісові: 1-2 попол.; 6-7.30 веч.
Телефон: Orchard 6072.

АКУШЕРКА

Кит... ирського Шпиталя для Породів Київського Александровського Зайцевського Шпиталя. — Поради і поміч.

B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

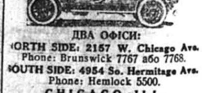

Обслуга чесна і дешева.
Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J.
Telephone 540

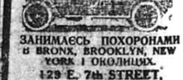
ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave.
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568